

**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL X. X. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO

2021 m. sausio 13 d. Nr. V 2021/(34.70.E-3403)-429-16
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir AAS „BTA Baltic Insurance Company“, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2020 m. sausio 20 d. tarp pareiškėjos ir draudiko buvo sudaryta Gyventojų turto draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbiami*)), kurios neatskiriama dalis yra Gyventojų turto draudimo taisyklės Nr. 039.1 (toliau – Taisyklės) ir kuria buvo apdraustas kilnojamas turtas, esantis adresu: (*duomenys neskelbiami*), ir civilinė atsakomybė (toliau – draudimo sutartis). Šia sutartimi pareiškėjos kilnojamas turtas buvo apdraustas draudimo apsaugos variantu „Maxi+telefonai, kompiuteriai“. Draudimo liudijime nurodytas draudimo sutarties laikotarpis nuo 2020 m. vasario 13 d. iki 2021 m. vasario 12 d.

2020 m. rugsėjo 25 d. pareiškėja draudiką informavo apie įvykį, kurio metu trūkus šalto vandens filtrui buvo užpiltos buto, esančio adresu: (*duomenys neskelbiami*), grindys (toliau – įvykis). Dėl šios priežasties pareiškėja kreipėsi į draudiką ir prašė atlyginti dėl įvykio patirtus nuostolius, t. y. prašė išmokėti draudimo išmoką už sugadintas grindis.

Įvertinęs žalos administravimo metu surinktus duomenis, draudikas 2020 m. spalio 5 d. priėmė sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią per įvykį pareiškėjos patirtus nuostolius, nes pareiškėjos patirta žala nepatenka į draudimo apsaugą, t. y. draudikas sprendime nurodė, kad įvykio metu apgadintos grindys pagal draudimo sutartį nėra laikomos kilnojamuoju turtu. Pareiškėja su tokiu draudiko priimtu sprendimu nesutiko, todėl tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėja prašo rekomenduoti draudikui pripažinti įvykį draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjai priklausančią draudimo išmoką. Pareiškėjos nuomone, draudikas nepagrįstai atsisakė įvykį pripažinti draudžiamuoju. Pareiškėja teigia, kad, sudarydama draudimo sutartį, aiškiai ir nedviprasmiškai išreiškė norą apdrausti visą kilnojamąjį turtą. Pareiškėjos nuomone, būtent todėl draudimo sutartyje draudimo objektu yra nurodytas kilnojamas turtas, o draudžiamo kilnojamojo turto suma yra net 17 500 Eur. Pareiškėja nurodo, kad prie draudiko pateikto draudimo liudijimo nėra pridėto konkretaus ir baigtinio draudžiamo kilnojamojo turto sąrašo ar nuorodos, kad kilnojamojo turto sąvoka pagal šią draudimo sutartį yra kaip nors susiaurinama. Be to, pareiškėja teigia, kad sudarant draudimo sutartį nebuvo informuota, jog draudimo liudijime ir Taisyklėse vartojamos skirtingos draudžiamo turto sąvokos ir kad pagal draudimo liudijimą draudžiamas ne visas bute esantis kilnojamas turtas, o tik jo dalis.

Pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką nurodo nesutinkanti su draudiko priimtu sprendimu ir mananti, kad parketlentės pagal savo esmę ir paskirtį nėra nekilnojamas daiktas. Nors jos yra nekilnojamojo daikto dalis, tačiau nėra vien tik nekilnojamojo daikto (pastato, buto) įrenginys arba elementas, nes parketlentės nepraranda savo individualių požymių, t. y. jas galima be vargo bet kuriuo momentu išrinkti ir perkelti į kitą vietą nepakeitus jų paskirties ir iš esmės nesumažinus jų vertės. Dėl šios priežasties pareiškėja, vadovaudamasi teisės aktų nuostatomis, mano, kad įvykio metu sugadintos parketlentės iš esmės yra kilnojamas daiktas (turtas), analogiškas kitiems namų turto objektams – kilimams, įmontuojamiems baldams, todėl yra draudimo objektas pagal tarp šalių sudarytą draudimo sutartį.

Pareiškėja taip pat pažymėjo, kad, sudarydama draudimo sutartį prisijungimo būdu, priėmė ir draudiko parengtas Taisykles, tačiau negalėjo protingai tikėtis, kad ne visas kilnojamasis turtas yra apdraustas. Pareiškėjos nuomone, svarbu yra tai, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.2 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad kilnojamasis daiktas, įeinantis į nekilnojamąjį daiktą ir praradęs savo individualius požymius, yra nekilnojamojo daikto dalis, o to paties straipsnio 5 dalyje reglamentuota, kad kilnojamasis daiktas fiziškai pritvirtintas ar kitaip prijungtas prie nekilnojamojo daikto, taip pat įeinantis į jį, bet nepraradęs savo individualių požymių, nelaikomas nekilnojamojo daikto dalimi. Pareiškėja teigia, kad įvykio metu sugadintos ažuolinės parketlentės (pagal savo esmę ir prigimtį) yra kilnojamasis daiktas ir nėra tiesiogiai susijusios su nekilnojamojo turto (buto) paskirtimi, nes butas nepraranda savo individualių savybių nesant parketlenčių.

Pareiškėja nurodo ir tai, kad draudikas Taisykles parengė taip, kad atsitikus draudžiamajam įvykiui galėtų išvengti draudimo išmokos mokėjimo. Pareiškėjos teigimu, susidaro įspūdis, kad, jeigu ji būtų apdraudusi tik nekilnojamąjį turta, tai, įvykus tam pačiam draudžiamajam įvykiui, draudikas savo atsisakymą išmokėti draudimo išmoką grįstų tuo, kad grindų danga yra kilnojamasis turtas.

Pareiškėja taip pat teigia, kad, įvykus draudžiamajam įvykiui (staiga ir netikėtai išsiliejus dideliame kiekyje šalto vandens), buvo nepataisomai sugadintos ne buto grindys, o grindų danga – parketlenės. Buto (nekilnojamojo daikto) grindys yra gelžbetoninės pertvaros (neatsiejamai susietos su butu), o grindų danga, kokia ji bebūtų (kiliminė, medinė ar kita), iš esmės yra kilnojamasis daiktas (turtas). Pareiškėjos nuomone, draudikas nepateikia nuorodos nei į teisės aktus, nei į Taisykles, kur konkrečiai ir aiškiai būtų nurodyta, kad grindų danga yra nekilnojamas daiktas. Pareiškėja nurodo, kad draudikas nepagrįstai teigia, kad pagal technologiją parketlenės yra klijuotos prie pagrindo ir lakuotos. Pareiškėja pažymi, kad parketlenės, esančios apdraustame bute, „yra plokštės, suklijuotos iš dviejų medienos sluoksnių. Viršutinis yra padengtas laku tauriosios (ažuolo) medienos sluoksniu (tai 3-4 mm. storio kietmedžio paviršius, kuriuo vaikštoma), o apatinis sluoksniu yra bazinis, išlyginamasis, pagamintas iš spygliuočių medienos (jame išdrožti grioveliai ir įlaidai, skirti parketlenčių sujungimui tarpusavyje)“. Pareiškėja nurodo, kad „parketlenės yra suklotos ant medinių lagių, įrengtų virš cementinių grindų, o danga nėra stacionariai pritvirtinta prie betoninių grindų. Parketlenės sukabinus tarpusavyje įlaidų ir griovelių užraktais, vertikaliai iš viršaus prie medinių lagių yra prisuktos tik pirmoji ir paskutinė parketlenčių eilė, todėl nuėmus grindų apvadus ir išsukus varžtus (pirmoje ir paskutinėje parketlenčių eilėje) parketlenčių dangą galima perkelti į kitą vietą nepakeitus jų paskirties, nepraradus parketlenčių individualių požymių ir iš esmės nesumažinus jų vertės.“ Taigi, pareiškėjos nuomone, parketlenės, esančios apdraustame bute, nėra tvirtai ir neatskiriamai sujungtos su buto grindimis, todėl, vadovaujantis CK 4.2 straipsnio 5 dalimi, negali būti laikomos nekilnojamojo daikto dalimi.

Apibendrinama pareiškėja nurodė, kad draudikui kyla pareiga panaikinti priimtą sprendimą ir pagal draudimo sutartyje įtvirtintas nuostolio apskaičiavimo sąlygas nustatyti dėl įvykio pareiškėjos patirtą nuostolio dydį ir išmokėti draudimo išmoką.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė nesutinkąs su pareiškėjos reikalavimu ir prašo jį atmesti. Draudiko teigimu, draudimo produkto informaciniame dokumente, kuris 2020 m. sausio 23 d. el. paštu buvo pateiktas pareiškėjai, yra nurodyta, kad „kilnojamam turtui taikomi maksimalių draudimo išmokų apribojimai pagal daiktų grupes, limitai ir apribojimai nurodyti Gyventojų turto taisyklių Nr. 039.1 priede nr. 2“. Draudikas atkreipia dėmesį į tai, kad Taisyklių Priede Nr. 2 yra nurodyti namų turto draudimo variantai, o lentelėje nurodyta „namų turtas (kilnojamasis turtas)“. Draudikas pažymi, kad namų turtas apibrėžiamas, kaip kilnojamasis turtas, o pagal Taisyklių 3.3 punktą, „namų turtas yra Jums ir / ar Jūsų šeimos nariams priklausantys namų apstatymo, buitiniam naudojimui bei vartojimui skirtus namų apyvokos daiktus. Namų turtui taip pat priskiriami įmontuojami baldai ir buitinė technika, vaizdo, garso, kompiuterinė technika, darbo įrankiai ir aplinkos tvarkymo mechanizmai, naudojami asmeniniais tikslais buityje (žoliapjovės, vejapjovės, sniego valymo įrenginiai, motoriniai pjūklai, gražtai ir pan.), sporto ir poilsio inventoriūs, įskaitant dviračius, vandens transporto priemonės, kurioms neprivaloma registracija (valtytis, burlentės, baidarės, jėgos aitvarai, vandens dviračiai), transporto priemonių atsarginės dalys – vienas automobilio atsarginių, neužmontuotų ant automobilio, padangų komplektas, bei vienas akumuliatorius, esantis draudimo vietoje užrakintame pastate (patalpoje), vaikų, neįgaliųjų vežimėliai, radijo ir TV antenų įranga, jei šie daiktai naudojami asmeniniams poreikiams.“

Draudiko teigimu, grindys nėra apibrėžiamos kaip kilnojamasis turtas. Draudiko

nuomone, grindys pagal savo esmę ir paskirtį yra nekilnojamos. Draudikas pažymi, kad pagal technologiją parketlentės yra klijuotos prie pagrindo ir lakuotos, todėl jų išmontuoti nesugadinus, t. y. nesumažinus jų vertės, nėra technologinių galimybių. Dėl šios priežasties draudikas pažymi, kad pareiškėjos kreipimesi nurodyti argumentai ir parketlenčių klojimo būdo iliustracijos šiuo atveju yra neaktualios. Draudikas pabrėžia, kad sumontuotos prie pagrindo parketlentės prarado savo individualias savybes ir yra laikomas nekilnojamuoju daiktu. Be to, draudikas nurodo, kad tai, jog grindys (parketlentės) yra nekilnojamasis daiktas, patvirtina ir CK 4.15 straipsnis, kuriame nustatyta, kad esminėmis pagrindinio daikto (šiuo atveju buto) dalimis laikomi daiktai, kurie įeina į pagrindinio daikto sudėtį ir su juo susiję taip neatskiriama, kad be jų pagrindinis daiktas negalėtų būti naudojamas pagal paskirtį arba būtų pripažintas nevisaverčiu. Draudikas taip pat akcentuoja ir CK 4.13 straipsnio 2 dalį, kurioje pažymima, jog esminės pagrindinio daikto dalys yra pripažintinos antraeiliais daiktais, t. y. tik su pagrindiniais daiktais egzistuojančiais, pagrindiniams daiktams priklausančiais arba kitaip su jais susijusiais daiktais. Dėl šios priežasties draudikas nurodo, kad būtent nekilnojamojo turto draudimo atveju yra draudžiamos visos esminės statinio dalys, kurios yra integruotos į statinį (įskaitant grindis), taip pat apdraudžiami statinyje įmontuoti įrenginiai ir elementai (vandentiekio ir kanalizacijos, vėdinimo ir kondicionavimo įranga, santėchninė įranga, elektros instaliacija ir pan., išskyrus įmontuojamus baldus ir buitinę techniką, nes tai laikytina kilnojamuoju turtu), be kurių statinio (buto) funkcionavimas nėra įmanomas.

Atsižvelgdamas į tai draudikas nurodo, kad, sudarydama draudimo sutartį, pareiškėja neturėjo pagrindo tikėtis, jog draudžiant tik kilnojamąjį turtą yra apdraudžiamos ir grindys (parketlentės), todėl teigia neturintis jokie teisinio pagrindo keisti priimtą sprendimą ir įvyki pripažinti draudžiamuoju bei pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko priimto sprendimo atsisakyti pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką už sugadintas grindis pagrįstumo.

Dėl draudiko pareigos supažindinti pareiškėją su draudimo sutarties sąlygomis vykdymo

Remiantis CK 6.156 straipsnyje įtvirtintu sutarties laisvės principu ir sutarties, kaip šalių susitarimo, samprata, sutarties šaliai gali būti privalomos tik tos sutarties sąlygos, su kuriomis ji sutiko, t. y. dėl kurių ji išreiškė savo valią. CK 6.185 straipsnio 2 dalyje ir 6.186 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad, sudarant sutartį prisijungimo būdu, standartinės sutarties sąlygos yra privalomos kitai šaliai tik tuo atveju, jeigu standartinės sutarties sąlygas parengusi šalis tinkamai jas atskleidė, t. y. sudarė protingą galimybę kitai šaliai susipažinti su standartinėmis sąlygomis ir sutarties šalis aiškiai išreiškė savo sutikimą su sutarties sąlygomis. CK 6.992 straipsnio 2 dalis įpareigoja draudiką sudaryti sąlygas suinteresuotiems asmenims viešai susipažinti su draudimo rūšies taisyklėmis, o prieš sudarant draudimo sutartį – įteikti jų kopijas draudėjui. Aplinkybę, kad kita šalis buvo tinkamai supažindinta su standartinėmis sutarties sąlygomis, privalo įrodyti standartinės sąlygas parengusi šalis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2006 m. lapkričio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-600/2006).

Vertinant draudimo sutarties sudarymo ir draudiko pareigos prieš sudarant draudimo sutartį supažindinti draudėją su standartinėmis sąlygomis vykdymo aplinkybes, pažymėtina, kad Lietuvos bankui pateikti paaiškinimai patvirtina, kad draudimo sutartis buvo sudaryta naudojantis nuotolinėmis priemonėmis. Draudiko teigimu, draudimo liudijime yra aiškiai nurodyta, pagal kokias draudimo Taisykles yra sudaroma sutartis. Be to, draudikas nurodo, kad draudimo liudijime yra pažymėta, jog „prieš sudarant draudimo sutartį su draudimo liudijime nurodytų taisyklių sąlygomis buvau supažindintas, jas supratau ir taisyklių kopiją gavau“. Taip pat draudikas pažymi ir tai, kad pagal anksčiau sudarytas draudimo sutartis ir šias Taisykles buvo administruota daug žalų, todėl pareiškėja turėjo žinoti Taisyklių sąlygas. Dėl šios priežasties draudikas nurodo, kad nagrinėjamu atveju nėra pagrindo teigti, kad pareiškėja nebuvo supažindinta ir negalėjo susipažinti su draudimo sutarties ir Taisyklių sąlygomis.

Vertinant šias aplinkybes, pažymėtina, kad, nors draudimo liudijime yra įtvirtinta, kokios Taisyklės yra taikomos draudimo sutarčiai (nurodytas Taisyklių pavadinimas, pažymėta Taisyklių redakcija), tačiau tai savaime nepatvirtina, kad pareiškėja buvo supažindinta su Taisyklėmis. Sistemiskai aiškinant teisės aktų nuostatas, reglamentuojančias draudimo sutarties sudarymą ir informacijos draudėjui pateikimą, darytina išvada, kad draudėjo supažindinimas su draudimo taisyklėmis, be kita ko, yra siejamas ir su draudimo taisyklių kopijos įteikimu. Todėl, Lietuvos banko vertinimu, vien tai, kad draudimo liudijime yra nurodytas Taisyklių pavadinimas ir kad pareiškėja sumokėjo įmoką už draudimo sutartį, savaime nepatvirtina, kad pareiškėja buvo tinkamai supažindinta su Taisyklių sąlygomis ir draudikas tinkamai įvykdė jam teisės aktuose nustatytas pareigas. Šių aplinkybių nepaneigia ir faktas, kad draudiko siųstame el. laiške ar draudimo liudijime yra nuoroda į bendrą draudiko puslapį, nes, kaip minėta, būtent draudikui numatyta pareiga įteikti Taisykles, ir ši pareiga, nepaisant vartotojams taikomos pareigos būti atidiems ir atsakingiems, negali būti paverčiama draudėjo pareiga pačiam nurodytame tinklalapyje susirasti konkrečias taisykles.

Šiame kontekste pažymėtina, kad Lietuvos draudikų asociacijos parengtų Ne gyvybės draudimo sutarčių sudarymo gairių (toliau – Gairės) 2.2.4 papunktyje taip pat nurodyta, kad, be prieš sudarant draudimo sutartį draudėjui pateikiamos informacijos apie draudimo taisyklių įtvirtinimą draudiko interneto svetainėje, draudėjui taip pat turi būti pateikta tiksli nuoroda į šias taisykles ir šios nuorodos pagrindu turi būti draudėjui suteikiama galimybė atgaminti taisyklių kopiją. Gairių 2.2.4 papunktyje taip pat nustatyta, kad visais atvejais draudėjui turi būti pasiūlyta pateikti draudimo taisykles patvariojoje laikmenoje.

Remiantis formuojama teismų praktika ir bendrąją ne gyvybės draudimo rinkos praktiką apibrėžiančio dokumento nuostatomis, darytina išvada, kad vien tik draudimo liudijime ir informaciniame dokumente nurodytas Taisyklių pavadinimas, draudimo liudijime nenurodant tikslių nuorodų į interneto svetainėje skelbiamas Taisykles (konkrečias draudimo sutarčiai taikomas sąlygas), taip pat kitais faktiniais duomenimis nepagrindžiant draudimo taisyklių įteikimo aplinkybių, nėra pripažįstamas tinkamu pareiškėjos supažindinimu su Taisyklėmis įrodymu. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad šiuo atveju draudikas neįvykdė pareigos tinkamai supažindinti pareiškėją su Taisyklėmis, todėl Taisyklės nėra laikytinos sudėtine draudimo sutarties dalimi ir pareiškėjos nurodytam įvykiui jos negali būti taikomos.

Dėl draudiko priimto sprendimo atsisakyti pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką pagrįstumo

Remiantis Lietuvos bankui pateiktais dokumentais ir paaiškinimais, nustatyta, kad pareiškėja kreipėsi į draudiką dėl įvykio, kurio metu trūkus vandens filtrui buvo aplietos ir sugadintos buto, esančio adresu: (*duomenys neskelbiami*), grindys. Įvertinęs surinktus duomenis, draudikas atsisakė pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką, nes nustatė, kad draudimo apsauga apima tik kilnojamuosius daiktus, o grindys, draudiko nuomone, yra buto (nekilnojamojo daikto) dalis, todėl negali būti laikomos kilnojamuoju daiktu.

Remiantis 2020 m. rugsėjo 25 d. draudiko eksperto surašytu Defektų aktu (toliau – Aktas), nustatyta, kad įvykio metu buvo padaryta žala virtuvės, koridoriaus ir kambario šlifluotoms ir lakuotoms ažuolinėms grindims.

Vertinant, ar Akte išvardytas turtas buvo apdraustas, draudžiant butą, svarbu tai, kad, kaip minėta, Lietuvos bankas nustatė, kad pareiškėja nebuvo tinkamai supažindinta su Taisyklėmis, todėl jos nėra laikytinos tarp šalių sudarytos draudimo sutarties sudėtine dalimi. Tačiau svarbu pažymėti, kad prie 2020 m. spalio 23 d. pareiškėjai siūsto el. laiško buvo pridėtas draudimo liudijimas, kuriame nurodyta, kad sudarydamos sutartį šalys susitarė, jog draudimo objektas yra kilnojamas turtas, esantis adresu: (*duomenys neskelbiami*).

Svarbu pažymėti, kad CK 4.15 straipsnyje nustatyta, kad esminėmis pagrindinio daikto dalimis laikomi daiktai, kurie įeina į pagrindinio daikto sudėtį ir su juo susiję taip neatskiriamai, kad be jų pagrindinis daiktas negalėtų būti naudojamas pagal paskirtį arba būtų pripažintas nevisaverčiu. Remiantis CK 4.13 straipsnio 2 dalimi, esminės pagrindinio daikto dalys yra pripažintinos antraeiliais daiktais, t. y. tik su pagrindiniais daiktais egzistuojančiais, pagrindiniams daiktams priklausančiais arba kitaip su jais susijusiais daiktais.

Vertinant įvykio metu sugadintų buto grindų draudimo apsaugą, atkreiptinas dėmesys į tai, kad draudimo liudijime nėra nustatyta konkrečių objektų, kurie patenka į draudimo apsaugą, tačiau, siekiant įvertinti, ar įvykio metu sugadintos grindys buvo apdraustos pagal kilnojamųjų daiktų draudimo sąlygas, vertintina, ar be sumontuotų grindų buto funkcionavimas būtų įmanomas ir ar nurodytas daiktas pagal savo esmę ir paskirtį yra priskirtinas prie

kilnojamųjų ar nekilnojamųjų daiktų.

CK 4.2 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad kilnojamasis daiktas, įeinantis į nekilnojamąjį daiktą ir praradęs savo individualius požymius, yra nekilnojamojo daikto dalis, o to paties straipsnio 5 dalyje reglamentuota, kad kilnojamasis daiktas, fiziškai pritvirtintas ar kitaip prijungtas prie nekilnojamojo daikto, taip pat įeinantis į jį, bet nepraradęs savo individualių požymių, nelaikomas nekilnojamojo daikto dalimi.

Kasacinio teismo praktikoje dėl daikto kvalifikavimo antraeilium daiktu (priklausiniu) ir jo teisinio ryšio su pagrindiniu daiktu išaiškinta, kad priklausiniu pripažįstamas toks daiktas, kuris yra skirtas tarnauti pagrindiniam daiktui ir yra susijęs su pagrindiniu daiktu bendra ūkine paskirtimi. Konstatuojant teisiškai reikšmingas priklausinio sąsajas su pagrindiniu daiktu yra svarbus ne jų fizinis ryšys (geografinė padėtis, buvimas vieno šalia kito), o funkcinis. Tam, kad pagrindinio daikto ir priklausinio funkcinis ryšys būtų pripažintas teisiškai reikšmingu, jis turi būti nuolatinio pobūdžio ir pasižymėti ne tik kito daikto naudojimu, bet ir nuolatinio tarnavimu pagrindiniam daiktui (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. rugsėjo 6 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr.3K-3-453/2006).

Lietuvos banko vertinimu, nagrinėjamu atveju galima teigti, kad sugadintos buto grindys (parketlentės) pagal savo funkcinę paskirtį buvo nuolat susijusios su pareiškėjai priklausančiu butu, taigi, skirtos tarnauti pagrindiniam daiktui – butui – tiek, kad buto funkcionavimas, nesant parketlenčių, būtų buvęs apsunkintas. Lietuvos banko vertinimu, pareiškėjos buto lakuotos grindys (parketlentės) yra įrengtos ir pritaikytos konkrečiam butui, t. y. atitinkamai išpjautos ir sumontuotos pagal pareiškėjos buto matmenis. Dėl šios priežasties manytina, kad jos yra praradusios savo individualius požymius ir pagal ūkinę paskirtį yra susijusios su pagrindiniu daiktu, t. y. pareiškėjos butu. Nors pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką ir teigia, kad bute sumontuotos parketlentės yra namų dekoras, t. y. kilnojamasis daiktas, ir kad tikrosios buto grindys yra po parketu esančios gelžbetoninės plokštės, tačiau svarbu pažymėti, kad įprastai praktikoje būtent sumontuota danga yra laikoma buto grindimis, kurios tampa draudimo objektu, kai yra apdraudžiamas nekilnojamasis daiktas. Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo teigti, kad sugadintos buto grindys gali būti pripažintinos kilnojamuoju daiktu, kuris buvo apdraustas pagal tarp šalių sudarytos draudimo sutarties sąlygas.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes dėl įvykio metu sugadinto turto draudimo sąlygų, pažymėtina tai, kad įvykio metu sugadintas arba sunaikintas turtas (buto grindys, t. y. parketlentės) nebuvo apdraustas pagal tarp šalių sudarytą draudimo sutartį, todėl galima daryti išvadą, kad draudiko priimtas sprendimas atsisakyti pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią buto grindų keitimo išlaidas, atitinka tiek teisės aktų, tiek šalių sudarytos draudimo sutarties nuostatas, o pareiškėjos reikalavimas yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Arūnas Raišutis